

Miljö- och konsumentnämnden

Stadsrevisionen • Borås

Revisionsredogörelse

20
21

Första revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Miljö- och konsumentnämnden år 2021

Vi har granskat Miljö- och konsumentnämndens verksamhet och årsredovisning 2021. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målvärdena för två av de tre indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådda.

Vi bedömer att Miljö- och konsumentnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Vi bedömer att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Vi tillstyrker att Miljö- och konsumentnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2021.

BORÅS 2022-03-21

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett underskott på 5 239 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att nämnden har upprättat en buffert i enlighet med de instruktioner som anges i Kommunfullmäktiges budget. Nämndens buffert har använts till att förbättra resultatet enligt årsredovisningen. Nämnden har inte upprättat någon åtgärdsplan med anledning av underskottet. Stadsrevisionen noterar att underskottet beror dels på att Kommunfullmäktige har beslutat att inte ta ut årsavgifter för alkoholtillståndet.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgetram

- Underskottet beror till stor del på Kommunfullmäktiges beslut att inte ta ut årsavgifter för alkoholtillstånd, vilket gav en intäktsminskning på 1 900 tkr.
- Underskottet kan också härledas till avgångsvederlag, grupputveckling och dubbla chefer under en tidsperiod på avdelningen Tillstånd och Livsmedel som motsvarade 1 405 tkr.
- Miljötillsyn redovisar ett underskott på 4 900 tkr jämfört med budget. Det beror bl.a. på lägre tillsynsintäkter på grund av personalomsättning (24 %) och frånvaro samt restriktioner till följd av pandemin. Tillsyn har inte kunnat genomföras under hela året.

Nämnden framhåller att det finns kostnader som påverkat resultatet negativt och som är av kommunövergripande karaktär eller som avser beviljade medel ur olika centrala avsättningar.

- Miljö- och konsumentnämnden begär att bli kompenserad för posten som avser Kommunfullmäktige beslut om att inte ta ut årsavgifter för alkoholtillstånd på 1 900 tkr och posten som avser avgångsvederlag, dubbla chefer m.m. på 1 405 tkr i 2021 års bokslut genom en reduktion av nämndens resultat med 3 305 tkr.
- Kommunstyrelsen beslutade i april 2021, att tillföra Miljö- och konsumentnämnden resurser om 2 400 tkr per år under 2021 - 2023 till en Samverkansgrupp för utökad tillsyn mot organiserad brottslighet, som även kallas Myndighetssamverkan. Miljö- och konsumentnämnden har inte fått dessa resurser tilldelade under 2021, men har kostnader om 847 tkr för Myndighetssamverkan 2021. Miljö- och konsumentnämnden begär 2 400 tkr i tillförda medel till Myndighetssamverkan för 2021, av dessa ska 1 553 tkr överföras till 2022.

Kommunfullmäktiges indikatorer med målvärden

I Kommunfullmäktiges budget för år 2021 har målvärden formulerats för 23 indikatorer kopplade till de strategiska målområden som ingår i Borås Stads Vision 2025. I Kommunfullmäktiges budget anges även om respektive indikator ska öka eller minska. För Miljö- och konsumentnämnden har Kommunfullmäktige fastställt tre indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Trenden har varit relativt jämn sedan 2017. Målsättningen uppnås inte. Långtidssjukfrånvaron ökar på förvaltningen samtidigt som korttidssjukfrånvaron minskar. Ökningen gällande långtidsfrånvaro är större än minskningen av den korta sjukfrånvaron. På en så liten förvaltning som Miljöförvaltningen får några enstaka individers frånvaro stort genomslag i statistiken. Det finns inga tydliga arbetsmiljömässiga indikationer till uppgången av långtidssjukfrånvaron. En genomgång av de rehabiliterande som finns kommer att göras för att sedan kunna arbeta strukturerat med fråga och samtidigt fånga upp om det finns signaler på arbetsmiljöproblem.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Målsättningen uppnås.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Trenden har varit relativt jämn under perioden 2018-2021. Målsättningen uppnås inte. Under året har friskvårdsgruppen och aktivitetsgruppen inte kunnat arbeta som skulle varit önskvärt. Trots detta har utnyttjandet av friskvårdsbidraget inte ökat utan sjunkit.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för två av de tre indikatorerna som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer med målvärden

Nämnden har antagit tre egna indikatorer med målvärden vilket är i linje med Stadens styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2021 fått två uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut och samtliga uppdrag är genomförda.

0 0 2 0 av 2 uppdrag

Konsekvenser av coronaviruset

Miljö- och konsumentnämnden redogör att med anledning av coronaviruset, har nämnden haft minskade intäkter/ökade kostnader som motsvarar 3 387 tkr.

Under pandemin har verksamheten behövt ställa om till digitala föranmälda inspektioner istället för oanmälda inspektioner på plats. Digitala inspektioner kräver mer planeringstid och anpassning till när verksamhetsutövare har möjlighet att delta. Då inspektioner sker på bestämda tider kan flera inspektioner av olika verksamheter inte göras direkt efter varandra utan det måste vara god marginal mellan digitala inspektioner ifall en inspektion drar ut på tiden. Avbokningar från verksamhetsutövarna kort in på sker också, vilket påverkar antalet inspektioner Miljöförvaltningen hinner med per vecka.

Förvaltningen har fått en ökad förmåga att ha möten på distans, vilket i de flesta fall har fungerat väl. Vissa typer av möten är svårare att genomföra och därför har vissa saker fått skjutas på framtiden. I flera all har det visat sig att möten på distans varit mer tidseffektiva och det är därför ett arbetssätt som kommer vara till nytta för verksamheten och de vi möter även efter pandemin.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Personalomsättning

Personalomsättningen för Miljöförvaltningen ligger på 12 %, en dubbling jämfört med 2020 och samtidigt en återgång till den nivå förvaltningen legat på i många år. Miljötillsynsavdelningens personalomsättning steg under året till 24 % och har legat mellan 11 och 14 % sedan 2013. En hög personalomsättning påverkar i hög grad både verksamhetens kvalitet och kvantitet, samt intäkter och kostnader, under ett antal år framöver menar nämnden.

Budgetförutsättningar

För att säkerställa nämndens uppdrag, vara en attraktiv arbetsgivare, arbeta bra med lagstiftning och ökade behov i en växande stad begärde nämnden utökning av budgetramen med totalt 1 490 tkr för verksamhetsåret 2021. Detta avsåg medel för att möjliggöra heltid av 2 tjänster, nya tjänster för 0,5 miljöhandläggare (brottsförebyggande myndighetssamverkan), 0,5 miljöutredare (rökfria miljöer) och kompetensutveckling för personalen. Kommunbidraget till nämnden budgeteras (Budget 2021:2) till 28 350 tkr och inkluderar ett effektiviseringskrav på 250 tkr. Kommunbidraget har utökats med "700 tkr som avser en allmän förstärkning och helårseffekt för tjänsterna som miljöutredare för klimatanpassning och för förorenade områden" samt budget 250 tkr för Klimatkompensationsfonden. Förutom det förstärka kommunbidraget på 700 tkr finansierar nämnden budget 2021:2 genom att budgetera med 1,5 % sjukfrånvaro (i budget 2021:1, 2,0 % sjukfrånvaro). Brottsförebyggande myndighetssamverkan och arbete med rökfria miljöer kommer nämnden inte att prioritera inom tilldelad ram.

Miljömål

Kommunfullmäktige har den 22 februari 2018 beslutat om miljömål som gäller 2018-2021 för samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag. Under år 2021 har Kommunfullmäktige beslutat att förlänga styrdokumentet Miljömål till och med 2022.

Miljörapport 2021 är en sammanställning av förvaltningarnas, bolagens och nämndernas rapporter av hur det gått under år 2021 med Borås Stads gemensamma miljömål. Miljö- och konsumentnämnden ansvarar för samordningen av rapporteringen. Enligt rapporten bedöms åtta mål som ej uppnådda med nuvarande insatser för att uppnås 2022, varav sex mål är arbetet påbörjat men ytterligare insatser krävs för att uppnå målen till 2022 och två mål med ingen eller otillräcklig utveckling där målet bedöms inte kunna uppnås till 2022.

Borås Stads miljömål 2021 redovisas enligt nedanstående.

2 6 9 av 17 miljömål

Energi- och klimatstrategi

Åtta nämnder och två bolag har upprättat handlingsplan för Energi- och klimatstrategin. En uppföljning av Energi- och klimatstrategin kommer att följas upp i klimatrapporten som beräknas beslutas av Kommunstyrelsen i juni månad 2022.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattning av den fördjupade granskningen.

Borås Stad i Coronatider

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Borås Stad i Coronatider. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Borås Stads arbete med barnkonventionen

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen var att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte har fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. På det stora hela saknas därutöver uppföljning av Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Stadsrevisionen bedömer att berörda nämnder bör genomföra åtgärder i enlighet med angivna rekommendationer.

Stadsrevisionen bedömer att Miljö- och konsumentnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för den interna kontrollen och ska genomföra riskanalyser, upprätta planer för och genomföra uppföljning av den interna kontrollen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har under året antagit reviderade regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys som identifierade 38 risker. Planen för intern kontroll omfattade 18 kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 21 februari 2022. Ett kontrollmoment har på grund av covid-19 inte kunnat genomföras fullt ut enligt plan. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidietmöte

Presidietmöte genomfördes 15 november 2021 med Miljö- och konsumentnämnden, förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2021.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå målvärdena respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget på 5 239 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen. Nämnden har inte upprättat någon åtgärdsplan med anledning av underskottet.

Miljö- och konsumentnämnden har under året inte uppnått målvärdena för två av tre indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå ett av målen för Kommunfullmäktiges indikatorer. De två uppdragen från Kommunfullmäktige har genomförts.

Stadsrevisionen bedömer att Miljö- och konsumentnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Nämnden har år 2021 antagit reviderade regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontroller utom ett kontrollmoment. Nämnden har inte genomfört ett kontrollmoment på planerat sätt med hänvisning till förändrade förutsättningar på grund av coronapandemin. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen